

“Iată stau la ușă și bat. De va auzi cineva glasul Meu și va deschide, voi intra la el, și voi cina cu el și el cu Mine” (Apocalipsa 3, 20)

Numărul 175 (2017), **Duminica a 13-a după Rusalii**
(Pilda lucrătorilor celor răi)

Evanghelia: Matei 21, 33-44*

Zis-a Domnul parabola aceasta: “Era un om stăpân al casei sale, care a sădit vie; și a împrejmuit-o cu gard, a săpat în ea teasc, a clădit turn și a dat-o pe seama lucrătorilor, iar el s'a dus departe. Iar când s'a apropiat vremea roadelor, și-a trimis slujitorii la lucrători, ca să-i ia roadele; dar lucrătorii, prinzându-i pe slujitori, pe unul l-au bătut, pe altul l-au omorât, iar pe altul l-au ucis cu pietre. A mai trimis alți slujitori, mai mulți decât cei dintâi, și tot așa au făcut cu ei. În cele din urmă l-a trimis la ei pe fiul său, zicând: De fiul meu se vor rușina. Dar lucrătorii viei, văzându-l pe fiu, au zis între ei: Acesta este moștenitorul; veniți să-l omorâm și să avem noi moștenirea lui!... Și, punând mâna pe el, l-au scos afară din vie și l-au omorât. Deci, când va veni stăpânul viei, ce le va face lucrătorilor acelora?” Iar ei l-au răspuns: „Pe cei răi cu rău îi va pierde, iar via o va da altor lucrători, care-i vor da roadele la vremea lor“. Iisus le-a zis: „Oare niciodată n'ați citit în Scripturi: **Piatra pe care au nesocotit-o ziditorii, aceasta a ajuns în capul unghiului; de la Domnul s'a făcut aceasta și minunată este în ochii noștri?** De aceea vă spun: Lua-se-va de la voi împărăția lui Dumnezeu și i se va da neamului care-i va face roadele. Cel ce va cădea pe piatra aceasta se va sfărâma, iar pe cel pe care ea va cădea, îl va zdrobi“.

“Se va lua de la voi” - drama poporului evreu și misiunea creștinilor

Cred că e, în parabola de la Matei, capitolul 21, versetele 33 la 44, vorba și de ceva mai adânc și mai cuprinzător decât - mă exprim în termeni juridici - o simplă novațiune prin schimbare de mandat. Ne este propusă spre a fi abordată cu emoție însăși teribila și tainica – mai înfricoșătoare și mai greu de pătruns de nu și de conceput dintre toate – problemă a menirii omului (a speciei umane) în univers. Poate

*)Texte preluate din Biblie, (Ediția jubiliară a Sfântului Sinod, 2000, citată pe scurt: Biblia Bartolomeu)

că nicăieri în toată succesiunea referatelor evanghelice nu apare Hristos (deși nu-i menționat cu numele) mai vădit în ipostaza Sa cosmică de punct Omega (...), de Mediator între zidire și Ziditor.

Rezultă din parabolă – dacă nu ne sfiim a-i da un înțeles mai larg decât cel strict textual – că ni se cere a fi nu numai simpli semnatari-parteneri ai unui legământ, că noțiunea încheată în cuvântul ebraic “brit” implică o participare activă, constantă și caldă la planul divin, asumarea totală a rolului misterios și imens pe care este chemat omul a-l îndeplini pe acest pământ și, probabil, dincolo de limitele lui, pe întinsul spațiilor și timpurilor galactice. Nu putem sta pasivi ori nepăsători, necum a ne împotrivi prin fărădelegi, a ne mânji și compromite prin fapte josnice și slute, a ne depărta de Atotțiitorul prin calcule interesante, grijă de rapida chivernisire și alte soiuri de jalnice scârnavii. Celui ce are i se va da, iar celui ce nu are și puținul ce are, ori crede că îl are, i se va lua (Mt 25, 29; Mc 4, 25; Lc 8, 18 și 19, 26) - suntem așadar tratați și răsplățiți proporțional cu intensitatea părtaşiei ce o manifestăm neprofanului (luând aminte la primejdia că deprinzând a ne închina lui Mamona, ne vom afunda din ce în ce mai iremediabil în nisipurile mișcătoare ale uscăciunii și lipsei de apă). Partea noastră nu poate fi decât alături de Tatăl, Care până acum lucrează (In 5, 17) și de Fiul deopotrivă lucrător; **ne sunt cerute, ca și lucrătorilor din vie, roade, altfel spus fapte, acțiuni, conlucrare. Iar de nu, dacă ne arătăm incapabili și nevrednici – ori și ostili, răufăcători, agenți activi ai răului – treaba nu poate rămâne în suspensie și de izbeliște, aducerea ei la bun sfârșit va fi luată de la noi și pusă în mâinile altora. Răspunderea noastră e colectivă, e a întregii specii, în orice caz a celor conștienți și aflați în situația de a putea să determine cursul evenimentelor, a celor care nu pot invoca odioasa scuză “n-am știut” ori culpabilul argument “ce-mi pasă mie” (cu varianta: nu sunt păzitorul fratelui meu). “Lucrarea viei” nu are în vedere doar pe farisei ori saducheii, ci însuși neamul israelit, însăși omenirea, sincronismul activității omului cu planul divin, cosmic și soteriologic. Nu vreți voi? Vă depășește rolul în care ați fost distribuiți? Vă copleșește măreția misiunii? Sau vi s-a stins vechea flacăra? Ați pierdut virtutea de altădată? V-ați rătăcit printre ispite și ați căzut în robia patimilor? Ei bine, se va găsi cine să lucreze în numele Meu. **Așa-zisa fidelitate a evreilor față de Vechiul Testament e aparentă și cu totul iluzorie. Când Domnul le spune că dacă ar crede cu adevărat în Moise ar crede și în El, pe Care Moise l-a proorocit (In 5, 46), El are în vedere tocmai împrejurarea că acei care s-au înstrăinat de Lege sunt iudeii deoarece resping toate profețiile** (atât de numeroase, de percutante) despre Iisus-Mesia din Legământ. Tăgăduind profețiile și sensul izbăvitor al Vechiului Testament, evreii, iar nu creștinii sunt contestatarii autentici ai legăturii cu Predania și cu Scriptura. **Despre Sine, Hristos vorbește ca de Unul care nu a venit să schimbe Legea ci să o împlinească, iar din Lege spune că nu va cădea nici o cirtă, ori un corn de literă** (Mt 19, 8; Luca**

16, 17). A face din creștini niște răzvrățiți împotriva Vechiului Testament, înseamnă a săvârși o profundă eroare de perspectivă, ei sunt Israilul cel nou care duce mai departe misiunea universală a poporului ales, desolidarizându-se de cei care din Lege s-au priceput a reține exclusiv dispozițiile formale, cuantificându-le în șase sute treisprezece porunci pozitive și negative. Lucrătorilor li se cer roadele viei, fiindcă ele reprezintă esențialul (“După roadele lor îi veți cunoaște” (Mt 7, 16)). Ei nu numai că ucid pe trimișii Stăpânului (proorocii) și pe Fiul (Iisus), dar și trădează cauza viei, menirea și rostul ei, adică misiunea omului de a înduhovnici viața, de a da un sens universului, de a-l face grădina lui Dumnezeu. Din chiar lipsa aceasta a roadelor bune provine acuzația îndreptată împotriva iudeilor. (...)

Hristos nu a pierdut nici un prilej pentru a-și afirma solidaritatea cu revelația din Vechiul Testament, perfecta continuitate cu învățătura proorocilor și cu Tora lui Moise. El predică în Templu și în sinagogi, El apără curăția Templului alungând pe zarafi, El se supune tăierii-împrejur, respectă regula cu privire la dreptul de a prooroci numai după împlinirea vârstei de treizeci de ani (In 2, 15; Lc 2, 21; 3, 23), citează de istov Decalogul și consideră traducerea în fapt a celor zece porunci (Mt 19, 17) drept temei al dobândirii vieții veșnice (“Iar de vrei să intri în viață, păzește poruncile” (Mc 10, 19-21; Lc 10, 25-29 și 18, 20-21)). **Momentul culminant al strânsei legături dintre Vechiul și Noul Testament, scena irecuzabilă și distrugătoare a marcionismului o constituie, desigur, prezența lui Moise și a lui Ilie la dreapta și la stânga Mântuitorului în minunea Schimbării la Față (Mt 17, 1-8). Atunci și acolo, pe Taborul ieșit din timp, se vedește în modul cel mai neîndoielnic și caracterul profetic al Legii vechi, și lipsa oricărei soluții de continuitate între cele două revelații, una pregătitoare iar cealaltă împlinitoare. (...)**

Poporul israelitean – și acesta e meritul său incontestabil și nepieritor – L-a recunoscut pe Dumnezeu când pe același munte cu două nume, Sinai și Horeb, i-a vorbit printre fulgere și tunete lui Moise (Iș 20, 18) ori ca adiere de vânt lin și dulce I S-a arătat lui Ilie (3 Rg 19, 12). **Când însă prin glasul proorocilor l-a chemat la îndreptare, norodul acesta teofor n-a știut decât să-i prigonească ori să-i omoare pe purtătorii de cuvânt ai divinității.** Iar când, asemenea stăpânului viei (Lc 20, 17; 1 Ptr 2, 7), Tatăl trimite în lume pe Însuși Fiul Său prea iubit, urmașii milostivnicului și ospitalierului părinte Avraam nu găsesc nimic altceva de făcut decât să-L răstignească pe Acesta, poticnindu-se de piatra de la capătul unghiului, care-i și zdrobește. Nu se putea ca ucigașii proorocilor și ai Fiului, ca făcătorii de rele și zămisliții de roade care să mai continue a deține monopolul făgăduinței. Ea urma să treacă (fără a exclude câtuși de puțin cazurile individuale de păstrare a dreptății și deci a calificativului de “om al lui Dumnezeu”) asupra tuturor neamurilor, pe linia planului divin de mântuire cosmică și de lărgire neîncetată a cunoașterii adevărului. (...) Litera Legii, iudaismul o păstrează cu o minuțiozitate și o scrupulozitate (un fel de

de panică a mărunțișurilor) nu lipsite de dramatism și îndârjire; dar spiritul Legământului l-au moștenit – prin și întru Hristos – ucenicii, urmașii și credincioșii Săi, care au înțeles că litera omoară iar duhul dă viață. A lor este acum via, spre lucrare, rodire și îmbogățire. Fie ca ei să se dovedească în adevăr vrednici de misiunea ce li s-a încredințat, care-i bună și fericită veste, dar presupune totodată și cutremurătoare răspundere. **Ce ne călăuzește? Vechiul Testament ca proorocie și preînchipuire a Noului Testament, Noul Testament ca împlinire și desăvârșire a celui Vechi, Scriptura adică, întregă, Cuvântul Unuia și Aceluiași Dumnezeu Care mai întâi a dat Legea pe Muntele descoperirii, iar apoi a îngăduit săvârșirea jertfei de pe dealul Căpățânii, spre a ne chema la libertate, a ne mântui și a ne deschide ochii asupra misiunii noastre fără seamăn pe pământ și în lume.** O! De ni s-ar lumina mintea ca să pricepem, de ni s-ar înzeci puterile ca să putem făptui, de ni s-ar aprinde râvna ca să facem din via aceasta sădită de dreapta lui Dumnezeu preafumoasa grădină pentru înflorirea căreia S-a urcat pe cruce Fiul Său Cel Unul-Născut.

Sursa: **Nicolae Steinhardt**, *Dăruind vei dobândi. Cuvinte de credință*, Ed. Mănăstirii Rohia, 2006

Vitamine duhovnicești

Omul mândru nu are liniște nici în Rai

Mândria nu lasă sufletul să o apuce pe calea credinței. Necedinciosului îi dau acest sfat: Să zică: “Doamne, dacă ești, luminează-mă și-Ți voi sluji din toată inima și din tot sufletul”. Și pentru acest gând smerit și dispoziție de a sluji lui Dumnezeu, Domnul îl va lumina negreșit. Dar să nu spună: “Dacă ești, pedepsește-mă”, căci dacă vine pedeapsa, se poate să nu ai puterea de a mulțumi lui Dumnezeu și să aduci pocăință. Când Domnul te luminează, atunci sufletul tău simte pe Domnul; simte că Domnul l-a iertat și îl iubește și cunoști aceasta din experiență, și harul Duhului Sfânt va da mărturie în sufletul tău de mântuirea ta și atunci vei voi să strigi tare lumii întregi: “Cât de mult ne iubește Domnul!” Până când nu l-a cunoscut pe Domnul, Apostolul Pavel l-a prigonit, dar când l-a cunoscut, a străbătut lumea întregă propovăduind pe Hristos. **Dacă Domnul nu ne face cunoscut prin Duhul Sfânt cât de mult ne iubește, omul nu poate să o știe, căci e cu neputință pentru mintea pământească să înțeleagă din știință ce fel de iubire are Domnul pentru oameni.** Dar ca să te mântuiești trebuie să te smerești, pentru că omul mândru, chiar dacă ar fi băgat cu de-a sila în rai, nu și-ar găsi acolo odihna, ar fi nemulțumit și ar spune: “De ce nu sunt pe primul loc?” **Dar sufletul smerit e plin de iubire și nu caută întâietăți, ci dorește binele pentru toți și se mulțumește cu orice.**

Sursa: **Cuviosul Siluan Athonitul**, *Între iadul deznădejdiei și iadul smereniei*, Ed. Deisis, Sibiu, 2001, p. 86